एकाइ १० · हजुरआमाको जन्मोत्सव

थप चुनौतीपूर्ण अभ्यास प्रश्न

पूर्णाङ्क ४५

उत्तर छुट्टै कागजमा लेख्नुहोस्।

१ कुन संयोजक मिल्छ? [३]

कोष्ठकको प्रत्येक संयोजक एकपल्ट मात्र प्रयोग गरी खाली ठाउँ भर्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।
(नत्र, किनभने, बरु, कि, त्यसैले, जहिले … तहिले)

क. आज बजार जाऊँ____ भोलि जाऊँ?
ख. दिदीले अहिले नै खाना खानुपर्छ ____ उहाँले औषधी खाने समय भयो।
ग. बस छुट्न लाग्यो, ____ हामी दौडियौँ।
घ. कोट लगाएर निस्क ____ चिसोले छुन्छ।
ङ. मलाई महँगो उपहार नदेऊ, ____ एउटा चिठी लेखिदेऊ।
च. ____ पाहुना आउँछन् ____ हजुरआमा मलाई बोलाउनुहुन्छ।

२ निपातले फेरेको रङ [३]

गाढा निपातले वाक्यमा के भाव थपेको छ, लेख्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. भोलि विद्यालय बिदा छ **रे**।
ख. मैले भनेकै थिएँ **नि**।
ग. मैले त कलम ठानेको, यो सिन्का **पो** रहेछ!
घ. घर पुगेपछि फोन गर्नू **है**।
ङ. अरू गए पनि म **चाहिँ** बस्छु।
च. एकछिन बस **न**।

३ मनबाट निस्कने शब्द [३]

तलका अवस्थामा मनबाट निस्कने एउटा विस्मयादिबोधक लेख्नुहोस्। तीमध्ये कुनै एउटा शब्द प्रयोग गरेर वाक्य पनि बनाउनुहोस्।

क. भाइले दौडमा पहिलो स्थान ल्यायो।
ख. खुट्टामा काँडा बिझ्यो।
ग. हातमा दुर्गन्धित फोहोर लाग्यो।
घ. खोलाले गरिब किसानको खेत बगाएको सुनियो।

४ नाता पहिल्याउनुहोस् [३]

नाता बुझाउने एक एकओटा शब्द लेख्नुहोस्। शब्द कसले बोल्छ भन्ने राम्ररी हेर्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. बुबाकी बहिनीको श्रीमान् (छोराछोरीले भन्ने)
ख. बुबाको भाइकी श्रीमती (छोराछोरीले भन्ने)
ग. लोग्नेकी दिदी (श्रीमतीले भन्ने)
घ. लोग्नेको भाइ (श्रीमतीले भन्ने)
ङ. देवरकी श्रीमती (श्रीमतीले भन्ने)
च. सालीको लोग्ने (लोग्नेले भन्ने)

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-8-nepali/hajuraamako-janmotsav

५ विनोदको मन कता कता फर्कियो? [३]

तलका विचार विनोदको मनमा जुन क्रममा आए, त्यही क्रममा मिलाउनुहोस्। अनि ख को विचारबाट मन किन फर्कियो र अन्तिम टुङ्गोले पैसाको चिन्ता कसरी हटायो, लेख्नुहोस्।

क. मसँग खाजाखर्चबाट जोगाएको थोरै पैसा मात्र छ।
ख. म त कान्छो सदस्य, कमाउन थालेपछि दिउँला।
ग. हप्ता दिनअघि बनाएको पूर्णकदको तस्बिरमा फ्रेम हालेर दिन्छु।
घ. उपहार हृदयबाट समर्पण गरेर दिइन्छ।

६ अपठित गद्यांश [५]

दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

बाजेको रेडियो

बाजे हरेक साँझ पिँढीमा बसेर रेडियो सुन्नुहुन्थ्यो। गएको असोजमा त्यो रेडियो बिग्रियो। त्यसपछि उहाँ साँझ चुपचाप बस्न थाल्नुभयो। बाजेको पचहत्तरौँ जन्मदिन नजिकिँदै थियो। सृजनाले सोचिन्, 'नयाँ रेडियो किनिदिऊँ कि?' बजारमा सोधिन्, सबैभन्दा सस्तो रेडियोको डेढ हजार रुपैयाँ पर्ने रहेछ। उनीसँग तीन सय रुपैयाँ मात्र थियो।

ओहो! सृजनाको मन खिन्न भयो। दुई दिनपछि उनले भाइलाई सोधिन्, "बाजेलाई नयाँ रेडियो चाहिएको हो कि उहाँको रेडियो?" भाइले बुझेन। सृजनाले पुरानो रेडियो झोलामा हालेर बजारको मर्मत पसलमा पुऱ्याइन्। पसलेले भित्रको एउटा तार चुँडिएको देखाए, र दुई सय रुपैयाँमा बनाइदिए।

जन्मदिनको साँझ सृजनाले चुपचाप रेडियो बाजेको छेउमा राखिन् र खोलिदिइन्। चालिस वर्ष पुरानो त्यही स्वर गुन्जियो। बाजेले केही बोल्नुभएन, रेडियो मात्र मुसार्नुभयो। सृजनाले उहाँका आँखा रसाएका देखिन्।

क. नयाँ रेडियो किन्न सृजनालाई कति रुपैयाँ नपुग्थ्यो, र मर्मतपछि कति बाँकी रह्यो?
ख. 'बाजेलाई नयाँ रेडियो चाहिएको हो कि उहाँको रेडियो?' भन्ने प्रश्नमा सृजनाको के बुझाइ लुकेको छ?
ग. बाजेले केही नबोली रेडियो मुसार्नुले के देखाउँछ?
घ. गद्यांशबाट एउटा संयोजक, एउटा विस्मयादिबोधक र एउटा निपात टिप्नुहोस्।
ङ. सृजना र विनोदको उपहारमा के समानता छ?

७ एउटै अर्थ फरक रूप [४]

कोष्ठकको संयोजक प्रयोग गरी दुई वाक्यलाई एउटै वाक्य बनाउनुहोस्।

क. छाता बोक। पानीले भिजाउँछ। (नत्र)
ख. घाम लाग्यो। गाउँले खेतमा पुगे। (जब … तब)
ग. थोरै पैसा जोगियो। उसले आफैँ कार्ड बनायो। (त्यसैले)
घ. पैसा जोगियो। म उपहार किन्छु। (यदि … भने)

८ त्रुटि पहिचान र सुधार [४]

तलको अनुच्छेदमा 'ज्ञ' र 'ग्य' का आठओटा त्रुटि छन्। तिनलाई पहिचान गरी अनुच्छेद शुद्ध पारेर कापीमा लेख्नुहोस्।

विग्यान शिक्षकले जिग्यासा राख्ने विद्यार्थीलाई भाज्ञमानी भन्नुभयो। उहाँको आग्याअनुसार हामी प्रयोगशालामा गयौँ। ज्ञासको चुलो बाल्नुअघि सावधानी अपनाउन योज्ञ साथीले सिकायो। सबैले आरोज्ञ जोगाउन हात धुने प्रतिग्या गरे।

९ भाव विस्तार [४]

दिइएको पङ्क्तिको भाव विस्तार गर्नुहोस्।

आँखामा राखे पनि नबिझाउने मेरी हजुरआमा!

१० मनोवाद लेखन [५]

‘नतिजा आउने अघिल्लो रात’ शीर्षकमा १२०–१५० शब्दको मनोवाद लेख्नुहोस्। स्थान, समय र पात्र कोष्ठकमा दिनुहोस्; मन कम्तीमा दुई पटक फर्किंयोस्।

> ‘नतिजा आउने अघिल्लो रात’ शीर्षकमा मनोवाद लेख्नुहोस्।

११ तर्क र प्रतितर्क [४]

दिइएको भनाइको पक्षमा एउटा तर्क र विपक्षमा एउटा प्रतितर्क दिई आफ्नो निष्कर्ष लेख्नुहोस्।

> “ठुलो परिवारमा हुर्कने बालबालिका बढी भाग्यमानी हुन्छन्।”

१२ सोच्नुहोस् [४]

तर्कसहित उत्तर लेख्नुहोस्।

> यही कथा ‘विनोद र उसकी आमाको संवाद’ बनाएर लेखेको भए के के हराउँथ्यो? हजुरआमाको स्वर अन्त्यमा मात्र सुनिनुले मनोवादमा के काम गरेको छ?

१३ क्रियाकलाप: हाम्रो नाताको रुख (अङ्क नदिइने)

हजुरआमा, हजुरबुबा वा घरका ठुला मान्छेलाई सोधेर परिवारका मान्छेलाई कसले के भन्छ, कापीमा तालिका बनाई टिप्नुहोस्। मातृभाषा नेपाली नभए आफ्नै भाषाको शब्द पनि लेख्नुहोस्। अन्त्यमा नयाँ सिकेका दुई शब्द लेख्नुहोस्।

नाता	तपाईंले के भन्नुहुन्छ	आमाले के भन्नुहुन्छ	आफ्नो भाषामा

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-8-nepali/hajuraamako-janmotsav